

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Brummen

Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

Betreft zonnepark Zilverbeek	Commissieleden VA/AK	Status regulier
Adres Lendeweg ong Hall	Vergaderdatum N.v.t.	Nummer
	Datum Advies 13-02-2024	Ons nummer BRU24-0021-1

Geacht College,

Op uw verzoek geven wij advies over het rapport 'Zonnepark Zilverbeek Landschapsplan' (versie 6 december 2023, opgesteld door Smartland landscape architecture in samenwerking met Sunvest) en de bijgeleverde technische tekeningen aangereikt door de gemeente.

Context en Planopzet

Het plangebied ligt in het open landschap van de 'Jonge Ontginningen' langs de Lendeweg in het buitengebied van gemeente Brummen, gelegen bij Eerbeek aan de Zilvense Broekbeek. Het gehele plangebied is 17,0 ha groot en bestaat uit drie zonnevelden. Het noordelijkste veld is 3,4 ha groot en ligt tegen de natuurzone Loenense Hooilanden en de Zilvense Broekbeek. Het middelste veld is 4,0 ha en het zuidelijkste veld is 3,4 ha groot en liggen direct aan de noord- respectievelijk zuidzijde van de Lendeweg. De drie zonnevelden worden omsloten door een royale groenstructuur als versterking van het Gelderse Natuur Netwerk.

De landschappelijke inpassingsmaatregelen zijn op hoofdlijnen:

- De zonnevelden krijgen een zuid-opstelling en de rijen zonnetafels komen haaks op de kavelranden te staan.
- De zonnepanelen van het noordelijkste zonneveld, gelegen op circa 260 meter vanaf de openbare weg, krijgen een hoogte van 1,80 meter boven maaiveld. De zonnepanelen van het middelste en zuidelijkste zonneveld komen onder ooghoogte te staan met een hoogte van 1,50 meter. Zo kan men de vergezichten van het open jonge ontginningslandschap blijven ervaren. De horizon, of de bomenlanen en bosranden in de verte blijven te zien vanaf de openbare weg.
- Elk zonneveld wordt omheind door een haag met een hoogte van 1,80 meter of 1,50 meter hoogte, gelijk aan de hoogte van de zonnepanelen. Hierdoor wordt het zicht op (de stellages van) de zonnepanelen geminimaliseerd. Aan de binnenkant van de hagen komt een zo landschappelijk mogelijk hekwerk van 1,80 meter hoogte waarvan de onderzijde 30 cm vrij wordt gehouden om klein fauna (tot en met de das) te kunnen laten passeren.
- Langs de Lendeweg komt het inkoopstation, in elk zonneveld komt een transformator en in het noordelijkste zonneveld komt (na de bocht van het Jan Breijpad) de locatie voor de batterijopslag dat met hoge beplanting wordt ingepast.
- Het plangebied ligt in de Gelderse Ecologische Verbindings-Zone Eerbeek-IJssel (EVZ 22) en heeft het model Das als doelsoort. De landschappelijke inpassing van zonnepark Zilverbeek geeft hieraan concreet invulling door een brede landschapszone te ontwikkelen met veel groene ruimte en variatie zoals graslanden, gemengde hagen, hooilanden, een brede natuurvriendelijke oever, een poel en een dassenbijburcht-heuvel.
- Onder en tussen de panelen worden bloemrijke grasvegetaties ontwikkeld en beheerd die fungeren als foerageergebied voor de das maar ook als leefgebied voor bijen en vlinders.
- Voor grotere dieren (hert en edelhert) blijven de bestaande wildwissels behouden tussen het noordelijkste en middelste zonneveld.
- Langs de noordzijde van de Lendeweg ligt het middelste zonneveld op circa 25 meter afstand. Hierdoor ontstaat er een open (natuur)zone die ook lage lange zichten mogelijk houdt. In deze zone komt, naast een infopaneel en bankje, ook een nieuw stuk wandelpad dat aansluit op de

Witte Veenweg aan de (zuid)westzijde en op het Jan Breijpad richting Eerbeekse Hooilanden aan de (noord)oostzijde van het zonnepark.

Relevant beleid

- Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden gemeente Brummen (D365845, 18 november 2021).

Beoordeling

De commissie heeft veel waardering voor het landschapsplan van zonnepark Zilverbeek (versie 6 december 2023) omdat het naast een goede landschappelijke inpassing van de 10,8 ha aan zonnepanelen ook de (maximale) potenties van het plangebied worden benut voor een versterking van de natuur en de biodiversiteit.

Zo geeft het landschapsplan vorm aan de ecologische verbindingzone EVZ-22. Ook wordt een hydrologische bufferzone gerealiseerd door de 17 ha zwaar bemeste maisakkers om te vormen naar on- of licht bemeste graslanden waarmee de vervuiling van natuurgebied de 'Loenense Hooilanden' via het grondwater wordt opgeheven. Tot slot wordt een brede natuurvriendelijke oever met een flauw talud van 1:10 aangelegd langs de Zilvense Broekbeek ten noorden van het zonnepark maar ook over een extra lengte van 250 meter aan de noordoostzijde van het plangebied. Langs de beek kan eventueel een beperkte meandering worden gerealiseerd. Al deze verschillende nieuwe inrichtingsmaatregelen zorgen voor een grotere natuurwaarde en biodiversiteit, waarvan 2,5 ha permanent groen is.

Verder heeft het landschapsplan een beperkte recreatieve meerwaarde door het infopaneel, bankje en wandelpad. Last but not least wordt ook rekening gehouden met de bestaande kernkwaliteit van het open jonge ontginningslandschap. Dit sluit aan bij het gemeentelijk beleid waarin staat: *"Open landschap is een kwaliteit en wordt behouden door zonnevelden niet boven zichtveld toe te staan"*.

De commissie is ook zeer positief over de concrete uitwerking in woord en beeld. Met name door de vele doorsneden en het beplantings- en beheerplan wordt de beoogde ruimtelijke kwaliteit geborgd. De commissie constateert maatwerk in de uitvoering en beheer, iets wat bij andere zonneparken vaak ontbreekt.

Zo wordt bijvoorbeeld de aanplant van lokaal gebiedseigen plantmateriaal zo vroeg mogelijk gerealiseerd, zo mogelijk voordat het zonnepark zelf wordt gebouwd. Is dit niet mogelijk dan komt er een dichtere aanplant en/of een wat oudere beplanting met kluit. Verder worden er verschillende zaaivoorstellen gegeven afhankelijk van de grondsoort, bodemvochtigheid en of het maaiveld in de schaduw van de zonnepanelen staat. Het beheer is ook maatwerk door ontwikkelingsbeheer, instandhoudingsbeheer, evaluatie na 3-10-20 jaar etc. toe te passen.

Al met al is de commissie zeer positief over het landschapsplan voor zonnepark Zilverbeek. Behalve een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark vindt de commissie dat de initiatiefnemer een aantoonbare kwaliteitsbijdrage in dit gebied toegevoegd zoals de extra 250 meter lange natuurzone langs de beek ten noordoosten van het zonnepark. De commissie beschouwt het landschapsplan van zonnepark Zilverbeek dan ook als goed voorbeeld voor andere zonnepark-initiatieven in de gemeente Brummen.

Wel heeft de commissie enkele kleine opmerkingen en/of verbeterpunten:

- Doorsnede G (p 42): de natuurvriendelijke oever lijkt in de doorsnede op een plasberm terwijl het op pagina 26-27 wordt beschreven als een brede natuurvriendelijke oever (NVO) met een gradiënt van ca 1:10. De commissie gaat uit dat er een brede natuurvriendelijke oever met een zeer flauw talud (1:10) wordt aangelegd met een afwisselende aquatische, amfibische en terrestrische zone. De benodigde ruimte hiervoor is aanwezig en zorgt voor een optimale biodiversiteit.
- Doorsnede K (p43): In de doorsnede is het tussenpad 1,5 meter breed terwijl op pagina 22 wordt beschreven dat de tussenpaden 2 meter breed zijn bij zonnepanelen met een hoogte van 1,80

meter ten behoeve van meer ondergroei als invulling van de ecologische verbinding. De commissie gaat uit van tussenpaden van 2 meter in het noordelijke zonneveld.

- Visualisaties 4 en 5 ogen veel smaller dan de maatvoering in doorsnede N respectievelijk doorsnede A. Zo is de open zone ten noorden van de Lendeweg, de afstand tussen weg en de haag van 1,50 meter hoogte, 20-25 meter breed (doorsnede N). Daarentegen lijkt de breedte van deze open zone in visualisatie 4 veel smaller. Hetzelfde geldt voor doorsnede A en visualisatie 5. De commissie gaat uit van de maatvoering in de doorsneden.
- In de technische tekening DO1 (definitief 21 december 2023) ontbreekt de natuurzone van 250 meter lengte langs de beek ten noordoosten van het zonnepark.
- In de technische tekening DO2 (definitief 21 december 2023) wordt een hekwerk voorgesteld van circa 2,0 meter hoogte en circa 0,15 meter open ruimte vanaf maaiveld in verband met vrije doorgang fauna. Daarentegen gaat men in het landschapsplan (p 22) uit van een hekwerk tot 1,8 meter hoogte en 0,3 meter open ruimte vanaf maaiveld voor een vrije doorgang van fauna (tot en met de das). De commissie gaat uit dat het landschapsplan leidend is.
- Tot slot staan de transformatoren op verschillende plekken als de plankart technische elementen in het landschapsplan (p 23) wordt vergeleken met de technische tekening DO1. Opvallend is dat in het landschapsplan de transformator van het middelste zonneveld relatief dicht op de Lendeweg staat. De commissie adviseert deze transformator meer naar achteren te positioneren, ongeveer in het midden van het zonneveld net als de andere twee zonnevelden.

Conclusie

De commissie heeft veel waardering voor het landschapsplan van zonnepark Zilverbeek (versie 6 december 2023) omdat het naast een goede landschappelijke inpassing van de 10,8 ha aan zonnepanelen ook de (maximale) potenties van het plangebied worden benut voor een versterking van de natuur en de biodiversiteit, waarvan 2,5 ha permanent groen is. Een andere maatschappelijke meerwaarde is een beperkte recreatieve meerwaarde. Tot slot wordt ook rekening gehouden met de bestaande kernkwaliteit van het open jonge ontginningslandschap. Dit sluit aan bij het gemeentelijk beleid waarin staat: *“Open landschap is een kwaliteit en wordt behouden door zonnevelden niet boven zichtveld toe te staan”*.

Het landschapsplan van zonnepark Zilverbeek (versie 6 december 2023) is concreet uitgewerkt om de beoogde ruimtelijke kwaliteit te borgen. Wel heeft de commissie enkele kleine opmerkingen en/of verbeterpunten.

Al met al is de commissie zeer positief over het landschapsplan voor zonnepark Zilverbeek. Behalve een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark vindt de commissie dat de initiatiefnemer een aantoonbare kwaliteitsbijdrage in dit gebied toegevoegd. De commissie beschouwt het landschapsplan van zonnepark Zilverbeek dan ook als goed voorbeeld voor andere zonnepark-initiatieven in de gemeente Brummen.

De commissie besluit om positief te adviseren mits gehoor wordt gegeven aan de eerder genoemde kleine opmerkingen en/of verbeterpunten.

Namens de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit,

Ir. V. Ackerman
Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit

ir. A.G.S.M. Kho
Landschapsarchitect